

KOMMUNLEDNINGSKONTORET
Marie Björkman

Socialnämnden 2014-10-22

Förslag avseende taxa för avgifter inom socialtjänsten i Täby kommun

Sammanfattning

Nuvarande taxa fastställdes av kommunfullmäktige år 2007¹. Därefter har vissa justeringar gjorts år 2010 (SON dnr 7/2010-04). Det finns nu behov av att justera, komplettera och samla avgifter inom socialnämndens ansvarsområde i en taxa.

Socialstyrelsens föreskrifter 2012:12, som kommer att införas fr o m den 31 mars 2015, innebär att även den som bor i särskilt boende ska få en individuell biståndsbedömning. Därför föreslås att en enhetlig taxa för omsorg och service tillämpas i hemtjänst och särskilt boende. Taxan, som baseras på abonnemang, är uppdelad i omsorg respektive serviceinsatser och omfattar samtliga brukare oavsett ålder.

Inom omsorgen om personer med funktionsnedsättning införs boendeavgift för vissa typer av boende. Vidare ska föräldrar vars barn vårdas utanför det egna hemmet ersätta kommunen för detta.

Måltidsavgiften har justerats så att den beräknas på samma grunder oavsett målgrupp. Inom omsorgen om personer med funktionsnedsättning kommer måltidsavgift att debiteras för faktisk närvaro och inte som hittills utifrån schablon.

Den nya taxan föreslås träda i kraft 2015-01-01.

Förslag till beslut

Socialnämnden föreslår kommunfullmäktige besluta:

1. Kommunfullmäktige godkänner förslag avseende taxa för avgifter inom socialtjänsten i Täby kommun med tillämpningsanvisningar
2. Den nya taxan träder i kraft 2015-01-01

¹ Dnr KS 129/2007-04

Ärendet

Nuvarande taxa fastställdes av kommunfullmäktige år 2007². Därefter har vissa justeringar gjorts år 2010 (SON dnr 7/2010-04). Det finns nu behov av att justera, komplettera och samla avgifter inom socialnämndens ansvarsområde i en taxa.

Taxan i sin helhet samt tillhörande tillämpningsanvisningar finns som bilaga.

Föreslagna ändringar och tillägg***Avgiftsbefrielse vid viss ålder tas bort***

I nuvarande taxa är de första två timmarna hemtjänst avgiftsfria för den som fyllt 80 år. Bestämmelsen omfattar såväl de som endast har två timmar serviceinsatser som de som har mer omfattande omsorgsinsatser. Även trygghetslarm är en avgiftsfri insats för den som har fyllt 80 år.

I den nya taxan föreslås att dessa åldersgränser tas bort. Skälet till det är framför allt kommunallagens bestämmelser om att en kommun ska behandla sina medlemmar lika om det inte finns skäl för annat, den så kallade likställighetsprincipen.

Nuvarande taxa innebär vidare en skillnad mellan den som bor i ordinärt respektive särskilt boende. När en gemensam taxa införs kommer det att vara svårt att motivera varför den som har hemtjänst inte ska betala avgift för de första två timmarna, medan den som bor i särskilt boende ska betala fullt taxa från timme ett. Det gäller även avgiften för trygghetslarm.

Förändringar i taxa för omsorg, larm och service enligt SoL

Den föreslagna taxan baseras på samma grundprinciper som tidigare, d.v.s. prisbasbelopp, maxtaxa och högkostnadsskydd.

Syftet med förändringen är göra taxan mer överskådlig för den enskilde och förenkla handläggningen. Taxan behöver också anpassas till Socialstyrelsens föreskrift SOSFS 2012:12, som träder i kraft den 31 mars 2015 och som innebär att även den som bor i särskilt boende (i första hand med demensinriktning) ska få ett individuellt beslut där det framgår vilka insatser han eller hon har rätt till. (För närvarande beviljas insatsen som "särskilt boende", någon precisering av innehåll utifrån individuella behov görs inte).

Avgift för omsorg, service och larm debiteras idag i flera nivåer, avgiften baseras på utförd tid och kan därför variera från en månad till en annan. Den nya taxan

² Dnr KS 129/2007-04

bygger på principen om abonnemang, d.v.s. man betalar en fast avgift per månad för trygghetslarm, omsorg respektive service. Avgiften får inte överstiga kommunens självkostnad eller den så kallade maxtaxan.

I den nuvarande taxan debiteras en samlad avgift för omsorg och service. I den nya taxan föreslås avgift per insats. Detta av framför allt två skäl.

1. Införandet av individuell biståndsbedömning i särskilt boende, principerna för avgiftsuttag bör därför vara desamma som inom ordinärt boende.
2. Den som bor i ordinärt boende kan välja att få omsorgsinsatser utförda genom kommunens försorg och alternativa lösningar för att få städ, inköp, tvätt och fönsterputs. Genom att ha separata avgifter för omsorg och service kan kommunen debitera enbart för omsorg.

Avgift för fönsterputs (ingår i högkostnadsskyddet, maxtaxa)

Fönsterputs en gång per år ingår i den omsorg och service som ska garantera den enskilde en skälig levnadsnivå, och omfattas följaktligen av omsorgsavgiften.

Idag debiteras avgift i ordinärt boende per timme utan begränsning av hur många rum bostaden består av och hur många fönster som ska putsas. I den nya taxan föreslås en avgift som debiteras i såväl ordinärt som särskilt boende per tillfälle och utifrån hur stor bostaden är. Insatsen föreslås begränsas till tre rum och kök. Den månad fönsterputsen sker debiteras avgiften och läggs samman med övrig avgift för omsorg och service. Den högsta avgift som kan tas ut är maxtaxan.

Avgift för boende som inte omfattas av hyreslagen, boendeavgift (ingår i högkostnadsskyddet, maxtaxa) införs inom omsorg om personer med funktionsnedsättning

För permanent boende som inte omfattas av hyreslagen kan avgift tas ut med stöd av 8 kap. 5 § SoL. Den enskilde har möjlighet att ansöka om bostadstillägg hos aktuell myndighet. Bestämmelserna om högkostnadsskydd innebär att avgiften för denna typ av boende inte får överstiga en tolfedel av 0,50 av prisbasbeloppet (så kallat högkostnadsskydd eller maxtaxa).

Huvudregeln i SoL är att *stöd- och hjälpinsatser av behandlingskaraktär* (t.ex. vid missbruk) är avgiftsfria för den enskilde. Kommunen får dock ta ut en avgift för uppehälle. Denna avgift fastställs årligen av regeringen.

Om placeringen avser *andra stöd- och hjälpinsatser* än vård och behandling (t.ex. placering i stöd- och omvårdnadsboende) får kommunen ta ut skälig ersättning. Den avgift kommunen tar ut får inte överstiga kommunens självkostnad. Vid en sådan placering debiteras den enskilde boendeavgift samt måltidsavgift.

Med hem för vård eller boende (HVB-hem) avses ett hem inom socialtjänsten som tar emot enskilda för vård eller behandling förenat med ett boende.

Med "hem för viss annan heldygnsvård- korttidsboende" avses andra former av boenden, exempelvis ett HVB-hem som efter beslut av Inspektionen för vård och omsorg (IVO) ändrat inriktning.

Boendeavgift föreslås från och med år 2015 debiteras

- vid boende i hem för vård eller boende, HVB-hem, som inte avser vård och behandling för missbruk eller viss annan heldygnsvård (socialpsykiatri)
- när ungdom som fyllt 18 år, och därmed erhåller aktivitetsersättning, bor kvar i barnboende enligt 9 § p 8 LSS i avvaktan på annat boende

Måltidsavgift (ingår inte i högkostnadsskyddet) justeras inom äldreomsorg och omsorg om personer med funktionsnedsättning

Avgift för måltider kan tas ut enligt de grunder kommunen själv bestämmer och som bygger på skälighet och kommunens självkostnad (8 kap. 3 c KL).

I såväl SoL som LSS är huvudprincipen att var och en ska stå för sina egna matkostnader.

Nuvarande måltidsavgifter inom äldreomsorg respektive omsorger om personer med funktionsnedsättning är beräknade på olika grunder och vid olika tidpunkter. I den nya taxan är måltidsavgiften beräknad på samma grunder men fördelad i tre åldersnivåer.

Vid korttidstillsyn och korttidsvistelse enligt LSS har en månadsavgift debiterats baserad på uppskattad närvaro (schablon). Socialstyrelsens uppfattning är att måltidsavgift ska debiteras för faktisk närvaro. Därför föreslås att såväl beräkning som former för debitering av måltidsavgift justeras.

Vid placering i HVB-hem (ej behandling) föreslås måltidsavgift debiteras, vilket inte har gjorts tidigare.

Grunden för beräkning av måltidsavgiften framgår av taxan (bilaga).

Måltidsavgiften beräknas som en andel av prisbasbeloppet och kan fördelas per månad, dygn eller måltid.

Installationsavgift för trygghetslarm (ingår inte i högkostnadsskyddet) tas bort

I nuvarande taxa betalar den som är yngre än 80 år avgift för såväl installation som larm. Installationsavgiften är en engångsavgift, f n 555 kronor. Denna avgift

finns inte särskilt föreskriven och ingår inte i regelverket om högkostnadsskydd. Det innebär att den som inte har ekonomiskt utrymme för att betala någon avgift för trygghetslarmet ändå får betala för installationen. Mot bakgrund av detta föreslås att installationsavgiften tas bort. På årsbasis handlar det om cirka 150 installationer.

Regler om föräldrars ersättningsskyldighet när barn är placerat i boende utanför det egna hemmet tillämpas inom FO

Föräldrar är skyldiga att i skälig utsträckning bidra till kommunens kostnader när ett barn under 18 år får vård utanför det egna hemmet. Ersättningen bestäms enligt samma grunder som vid bestämmande av underhållsskyldighet. Det belopp som var och en av föräldrarna ska bidra med får enligt 6 kap. 2-4 §§ socialtjänstförordningen (2001:937), SoF, inte överstiga högsta belopp för underhållstöd.

Ersättningen har hittills tagits ut inom individ-och familjeomsorgen. Från och med 2015 föreslås att ersättning även tas ut inom omsorgen om personer med funktionsnedsättning.

Egenavgift vid familjerådgivning inom IFO läggs in i taxan

Kommunen kan ta ut en egenavgift för besök hos familjerådgivare. Avgiften, som tas ut med stöd av 8 kap. 3 b § KL, följer Stockholms läns landstings patientavgift per besök hos läkare på specialistmottagning.

Övriga justeringar

Vid beräkning av avgift per dygn för t.ex. måltider eller korttidsboende har delningstalet 30 använts, vilket ska motsvara antal dagar i månaden utan hänsyn till att vissa månader har fler eller färre dagar. Delningstalet 30,4 (365 dagar/12 månader) blir dock mer exakt, och därför föreslås att det används.

I nuvarande tillämpningsanvisningar finns enligt beslut i socialnämnden (Dnr 7/2010-04) ett individuellt tillägg på 100 kronor på minimibeloppet för ensamstående. Då var och en har möjlighet att ansöka om individuellt tillägg för faktiska kostnader, föreslås att detta generella tillägg tas bort.

Konsekvenser för brukare

De föreslagna förändringarna i taxan kommer att påverka brukare i olika omfattning. För avgifter som debiteras inom ramen för högkostnadsskyddet görs alltid en individuell beräkning av den enskildes avgiftsutrymme, vilket avgör storleken på avgiften.

Uppgifterna baseras på statistik från verksamhetssystemet Combine.

Förändring	Antal berörda brukare
Borttagande av installationsavgift	44
Borttagande av avgiftsbefrielser för de första två timmarna hemtjänst personer 80 år w-	637
Borttagande av avgiftsbefrielse för trygghetslarm personer 80 år w-	30
Justering av måltidsavgift i särskilt boende	455
Justering av måltidsavgift i a) korttidsvistelse och b) korttidstillsyn LSS (kan förekomma att person har båda insatserna)	a) 114 b) 70
Debitering av boendeavgift och måltidsavgift i HVB-hem (ej vid behandling missbruk)	14
Debitering av boendeavgift och måltidsavgift i barnboende LSS (ungdom 18 år w-)	9
Förälders ersättning till kommunen när barn vårdas utanför det egna hemmet (inom omsorgen om personer med funktionsnedsättning)	3

De som har mer omfattande omsorgsinsatser (mer än 9 timmar per månad) kommer inte att påverkas av borttagandet av de avgiftsfria insatserna, eftersom de betalar avgift enligt maxtaxa oavsett omfattning av insats och med hänsyn till individuellt avgiftsutrymme.

När det gäller måltidsavgiften så ökar den i särskilt boende med 15 kr per månad. Vid korttidsvistelse och korttidstillsyn sänks avgiften på månadsbasis. Den faktiska effekten för den enskilde beror på närvaro och är därför svår att förutse. En uppskattning är att avgiften blir lägre för den som har insats del av dag, medan den som har korttidstillsyn med många närvarodagar får en högre avgift baserad på faktisk närvaro.

Förändringen med avgift för ungdom som bor i barnboende innebär att alla vuxna som har någon form av aktivitetsersättning och bor i ett boende med stöd av LSS betalar för sitt boende, oavsett boendeform. Det gäller även dem som är placerade i HVB-hem (socialpsykiatri).

Avgiftsbeslut

Den enskilde får varje månad en faktura där det framgår att "avgift debiteras enligt gällande taxa". Även den som efter individuell beräkning inte ska betala någon avgift för omsorg och service får ett sådant beslut.

Eftersom avgiften debiteras i efterskott kommer de första fakturorna enligt den nya taxan att skickas ut i slutet av februari. Den enskilde ska betala fakturan senast den sista mars.

Ekonomiska konsekvenser

De föreslagna förändringarna beräknas ge ökade intäkter. Intäktsökningarna beror på att avgift kommer att debiteras personer över 80 år som erhållit två timmars hemtjänst avgiftsfritt samt boende i HVB-hem som inte avser behandling för missbruk samt i barnboende enligt LSS samt att föräldrar vars barn vårdas utanför hemmet med stöd av LSS ska ersätta kommunen.

Claes Lagergren
Socialchef

Bilagor

Förslag Taxa för avgifter inom socialtjänsten i Täby kommun

Förslag Tillämpningsanvisningar för beräkning av avgifter inom socialtjänsten i Täby kommun